

Barneterapi - også for voksne

Bjørg Røed Hansen, I dialog med barnet. Intersubjektivitet i utvikling og i psykoterapi. Gyldendal Akademisk, 2012. 240 sider

Forfatteren henvender seg til psykologer som jobber klinisk med barn og med voksne.

ANMELDT AV

Hanne Cecilie Braarud

PUBLISERT 5. mai 2015

Det finnes mange bøker som formidler bestemte terapimodeller som er virksomme for bestemte lidelser eller diagnoser, eller for ulike aldersgrupper. Denne boken har ikke til hensikt å formidle om en bestemt terapimodell, men søker heller å gå i dybden for å forstå og reflektere om terapeutiske prosesser i møte med barn i psykoterapi. Den handler om intersubjektivitet, eller sagt med andre ord: Hva utgjør det terapeutiske møtet og hvordan kan vi forstå terapeutiske utviklingsprosesser?

Intersubjektivitet

Bjørg Røed Hansen beskriver sitt eget terapeutiske ståsted som eklektisk, med et anker i psykodynamisk terapi som er sterkt inspirert av nyere utviklingspsykologi, og med en tilgjengelig verktøykasse fra familieterapi, atferdsterapi og nyere kognitiv atferdsterapi. Intersubjektivitet har vært rammen for terapipraksisen hennes, og jeg tolker boken slik at dette gjelder både i form av terapeutisk holdning, intervensjoner og terapiprosesser.

Boken har i alt åtte kapitler som berører begrepet «intersubjektivitet» fra ulike perspektiver, men fellesnevneren er at intersubjektivitet handler om noe som deles mellom to individer, det er et umiddelbart opplevelsesfellesskap, og et felles oppmerksomhetsfokus. Boken inneholder korte eller lengre kasushistorier eller eksempler fra terapisisuasjoner som illustrasjoner på intersubjektivitet og andre viktige begreper som presenteres i boken.

God formidling

Kapittel 1 gir et overblikk over fagfeltet psykoterapi med barn, mens kapittel 2, 3 og 4 først og fremst er teoretiske. Forfatterens evne til å formidle komplekse fenomen på en lettfattelig måte kommer tydelig frem i kapittel 2 hvor intersubjektivitetsbegrepet blir belyst gjennom eksistensialfilosofien, dernest som et sentralt begrep i forståelse av utviklingspsykologiske prosesser. Til slutt presenteres speilnevroner som det nevrologiske korrelatet for intersubjektivitet.

«- Forfatteren presenterer psykoterapi som utviklingshjelp, og som en erfarings- og lærings situasjon som gir barnet mulighet «å vokse videre»»

Kapittel 3 tar for seg nyere spedbarnsforskning og kunnskap om spedbarnet som en aktiv deltaker i samspillet fra fødselen av. Spedbarnsforskning gir dermed empirisk støtte for den grunnleggende betydningen av gjensidig påvirkning og fellesskapet mellom mennesker. Intersubjektivitet, affektregulering, inntoning, sosial referering utdypes som sentrale begreper i det affektive samspillet. Det at samspill går i takt og utakt, og at spedbarn erfarer at samspill brytes av interaktive feil som kan repareres, fremheves som svært sentrale læringsprosesser for spedbarn og i den terapeutiske relasjonen.

Utviklingshjelp

Mens intersubjektivitetsbegrepet ble eksplisitt omtalt i de første tre kapitlene, så ble jeg mer usikker på hvor forfatteren ville i kapittel 4. Kapitlet gir en mer detaljert gjennomgang av Daniel Sterns teori om utvikling av selvopplevelse/selvfornekkelse og av Peter Fonagy og kollegaers teori om utvikling av selvorganisering og evne til mentalisering. Forfatteren gir her en fin oversikt over to sentrale teorier om selvutvikling, men har en mer implisitt bruk av intersubjektivitetsbegrepet enn tidligere. Kapitlets plass i boken ble imidlertid mer tydelig etter å ha lest resten boken.

De neste fire kapitlene handler om psykoterapi med barn Gjennomgående for disse kapitlene er at både utviklingsforståelsen slik den ble presentert i tidligere kapitler og utviklingsmetaforer blir integrert i beskrivelsen av prosesser i et psykoterapiforløp. Forfatteren presenterer psykoterapi som *utviklingshjelp*, og som en erfarings- og

lærings situasjon som gir barnet mulighet «å vokse videre». Den umiddelbare opplevelsen av et intersubjektivt felleskap og den kroppslige synkroniseringen er like sentralt i den terapeutiske dyaden som i omsorgsgiver-spedbarn dyaden.

Selv om boken ikke er spesielt lang, så kan den muligens oppleves som noe mett med teorier og faguttrykk. Dette gjenspeiler at forfatteren formidler mye kunnskap fra flere fagfelt. Jeg synes likevel forfatteren klarer å løse dette ved å forfølge begreper og faguttrykk videre med blant annet eksempler fra terapisisituasjoner. En slik brobygging mellom teori og praksis gjør boken spennende og inspirerende.

Også terapi med voksne

Denne boken henvender seg til psykologer som jobber klinisk med barn og voksne. Selv om boken handler om barneterapi så kommuniserer den til alle som jobber terapeutisk. Jeg vil også påstå at boken bør være pensum på profesjonsutdannelsen i psykologi. Forfatteren formidler oppdatert kunnskap fra spedbarnsforskning, som også er sentralt i utviklingspsykologien. Relasjoners betydning for spedbarns utvikling, affektregulering, interaktive feil og reparasjon, og utvikling av mentaliseringsevne, er helt grunnleggende kunnskap for å forstå utvikling av selvet. Boken er selvfølgelig viktig for studenter som fordyper seg i terapi med barn, men også terapi generelt. Forfatteren beskriver mange viktige terapeutiske begreper og prosesser som studenter bør kjenne til og reflektere om i løpet av terapeut-(ut)dannelsen.

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 52, nummer 5, 2015, side 446-447

ANMELDT AV

Hanne Cecilie Braarud

KONTAKT: hanne.braarud@uni.no